

Nr 65.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag i fråga om pensionsförbättring för viss personal tillhörande arméns och marinens övergångsstater; given Stockholms slott den 28 januari 1944.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF.

Ernst Wigforss.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 28 januari 1944.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena GÜNTHER, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, ERIKSSON, QUENSEL, BERGQUIST, BAGGE, ANDERSSON, DOMÖ, ROSANDER, GJÖRES, EWERLÖF, RUBBESTAD.

Efter gemensam beredning med chefen för försvarsdepartementet anmäler chefen för finansdepartementet, statsrådet Wigforss, fråga om pensionsförbättring för vissa beställningshavare på övergångsstat vid försvarsväsendet och anför därvid.

Vid genomförandet av 1925 års härordning överfördes ett antal beställningshavare vid armén och marinen till övergångsstat. Närmare bestämmelser rörande tjänstgöringsskyldighet samt avlönings- och pensionsförhållanden m. m. för ifrågakvarande beställningshavare meddelades genom kungörelse den 23 oktober 1925, nr 429.

Beträffande tjänstgöringsskyldighet och avlöningsförhållanden gälla enligt kungörelsen olika bestämmelser allteftersom överföringen till övergångsstat

skett frivilligt eller tvångsvis. Frivilligt överförd beställningshavare är skyldig att under fredstid tjänstgöra, om han tillhör armén eller kustartilleriet, det dagantal under varje period av två år, som motsvarar en repetitionsövning vid vederbörligt truppslag, samt om han tillhör flottan, 60 dagar under varje period av 4 år. Tjänstgöringskyldighet i fredstid upphör vid fyllda 50 år. Dessutom är sådan beställningshavare skyldig att tjänstgöra i krig och då värnpliktiga eljest inkallas för rikets försvar m. m. För beställningshavare på frivillig övergångsstat utgår såväl under tjänstgöring som eljest lön enligt de närmast före övergången gällande bestämmelserna med viss reduktion. Under tjänstgöring utgå därjämte vissa särskilda förmåner enligt de bestämmelser, som gälla för personal på aktiv stat.

Tvångsvis överförd beställningshavare är underkastad full tjänstgöringskyldighet. Vid armén och kustartilleriet skall tjänstgöringen i fredstid under varje år av tjänstetiden omfatta minst det dagantal, som motsvarar en repetitionsövning vid vederbörligt truppslag. Beställningshavare vid flottan skall i fredstid tjänstgöra minst 60 dagar under varje period av 2 år. För tid då tjänstgöring ej fullgöres är den tvångsvis överförda personalen i princip underkastad de avlöningsbestämmelser, som gällde vid tiden för överförandet till övergångsstat. Överförandet slutfördes före den 1 januari 1928 och således under giltighetstiden för det provisoriska officersavlöningsreglementet den 29 juni 1921, nr 388. Under tjänstgöring däremot bestämmas avlöningsförmånerna i huvudsak efter vad som gäller för personal på aktiv stat, d. v. s. från den 1 juli 1939 efter militära avlöningsreglementet. I fråga om lönegrads- och löneklassuppflyttning gälla vissa särskilda bestämmelser för den tvångsvis överförda personalen.

I fråga om rätt till tjänstepension för beställningshavare, som vare sig frivilligt eller tvångsvis överförts till övergångsstat, samt skyldighet för sådan beställningshavare att avgå från beställningen innehöll 1925 års kungörelse allenast föreskriften, att i sådant hänseende de för motsvarande personal på aktiv stat meddelade bestämmelserna skulle äga tillämpning. Sedermera blevo beställningshavarna på övergångsstat underkastade 1935 års militära tjänstepensionsreglemente (1 punkten övergångsbestämmelserna till reglementet). Löjtnant, underlöjtnant, sergeant och underofficer av 2. eller 3. graden, som vid tiden för överföringen till övergångsstat uppnått högsta löneklassen inom vederbörlig lönegrad och som enligt särskilda bestämmelser i 1925 års kungörelse vunnit uppflyttning till närmast högre löneklass inom vederbörlig löneplan, tillförsäkrades härvid särskilda högre pensionsunderlag, beräknade såsom $\frac{2}{3}$ av slutlönen å A-ort.

Liksom de till övergångsstat överförda beställningshavarna icke blivit underkastade 1939 års militära avlöningsreglemente, ehuru visserligen lön utgår enligt detta reglemente till tvångsvis överförda beställningshavare under tjänstgöring, ha ej heller de år 1941 antagna allmänna tjänste- och familjepensionsreglementena erhållit tillämpning å dem. Dessa pensionsreglementen ha nämligen avsetts skola ha i princip samma tillämpningsområde som

militära avlöningsreglementet och övriga nya avlöningsförfattningar. I 1938 års pensionssakkunnigas betänkande med förslag till allmänna tjänste- och familjepensionsreglementen berördes emellertid frågan om genomförande av en pensionsförbättring för särskilda grupper av beställningshavare på övergångsstat i anslutning till den för beställningshavare på aktiv stat beslutade pensionsregleringen. Med erinran om vissa uttalanden i ämnet av 1936 års lönekommitté (SOU 1938: 55, s. 126) anförde de sakkunniga, att enligt deras mening skäl talade för att genomföra en förbättring av pensionerna för sådana tvångsvis överförda beställningshavare, vilka vore i ständig tjänstgöring eller i allt fall efter överflyttningen till övergångsstat varit inkallade till tjänstgöring i större omfattning. De sakkunniga förutsatte emellertid, att denna fråga skulle lösas fristående från de nya pensionsreglementena.

Sedermera ha 1938 års pensionssakkunniga med skrivelse den 26 februari 1942 överlämnat en inom de sakkunnigas kansli utarbetad promemoria angående pensionsförbättring för beställningshavare på övergångsstat. I anslutning till de sakkunnigas tidigare uttalande gäller det sålunda framlagda förslaget endast tvångsvis överförda beställningshavare. Med den principiella inställning till frågan om förbättringens genomförande, som de sakkunniga intagit, har förslaget vidare kommit att avse endast tjänstepensioneringen, ej familjepensioneringen.

Yttranden över promemorian ha efter remiss avgivits av arméförvaltningen — som jämväl överlämnat yttrande från chefen för armén — marinförvaltningen, statskontoret, svenska officersförbundet och svenska underofficersförbundet.

I 1938 års pensionssakkunnigas promemoria förordas, att tvångsvis överförd beställningshavare utöver pension enligt 1935 års militära tjänstepensionsreglemente erhåller en särskild pensionsförbättring under förutsättning att två särskilda villkor äro uppfyllda. Dels skall beställningshavaren på grund av fullgjord tjänstgöring före pensionsålderns inträde ha åtnjutit avlöning med tillämpning av bestämmelserna i 1939 års militära avlöningsreglemente, dels skall han under tiden mellan överföringen till övergångsstat och pensionsålderns inträde ha tjänstgjort i viss minsta omfattning.

Beträffande förutsättningen att ha åtnjutit lön enligt militära avlöningsreglementet före pensionsålderns inträde har i promemorian anförts, att jämväl beställningshavare, som avgått med pension efter att ha tjänstgjort med lön enligt nämnda avlöningsreglemente men före den 1 juli 1942, då allmänna tjänstepensionsreglementet trädde i kraft, borde kunna erhålla pensionsförbättring, därvid emellertid anledning saknades att låta förmånen utgå retroaktivt för tid före allmänna tjänstepensionsreglementets ikraftträdande. Å andra sidan borde ej ifrågakomma att i detta sammanhang genomföra någon pensionsförbättring för beställningshavare, som pensionerats före den 1 juli 1939 eller då uppnått pensionsåldern, liksom ej heller för beställningshavare, som kvarstått efter nämnda tidpunkt men ej någon tid före avgången åtnjutit lön enligt militära avlöningsreglementets bestämmelser.

I promemorian har anförts, att med utgångspunkt härifrån pensionsför-

bättring enligt inhämtad uppgift kunde ifrågakomma för beställningshavare tillhörande följande lönegrader i 1921 års officersavlöningsreglemente, nämligen Uo 1—4, O 1—3 samt C 4, 8 och 9.

Vad härefter angår utformningen av villkoret om viss minimitjänstgöring, förklaras denna fråga sammanhänga med spørsmålet om pensionsförbättringens differentiering efter tjänstgöringens olika omfattning, och båda dessa frågor sägas vara i viss mån beroende av det maximibelopp, med vilket förbättringen bör utgå till beställningshavare, som varit i ständig tjänstgöring.

Det största belopp, varmed pensionsförbättring bör ifrågakomma, har angivits motsvara skillnaden mellan pensionsunderlagen enligt 1941 års allmänna tjänstepensionsreglemente och de jämlikt 1935 års militära tjänstepensionsreglemente med övergångsbestämmelser gällande underlagen. Beträffande det sätt, varpå denna jämförelse verkställts, må anföras följande.

Pensionsunderlagen enligt allmänna tjänstepensionsreglementet, vilka utgå utan rörligt tillägg vid samma levnadskostnadsnivå, vid vilken pensionerna enligt militära tjänstepensionsreglementet utgå med 12 procent dyrtidstillägg, ha för erhållande av jämförbarhet nedräknats till det belopp, som ökat med 12 procent dyrtidstillägg motsvarar den i allmänna tjänstepensionsreglementet angivna siffran. Det har avsetts, att pensionsförbättringen skall ha samma karaktär som pensionen enligt militära tjänstepensionsreglementet, så att dyrtidstillägg beräknas å summan.

En ytterligare modifikation har vid beräkningen vidtagits med avseende å pensionsunderlagen för de lönegrader, för vilka slutlönen enligt militära avlöningsreglementet ej utgör direkt motsvarighet till slutlönen enligt de äldre avlöningsbestämmelserna. För löjtnants- och fänriks-(underlöjtnants-)graderna — O 2 respektive O 1 i 1921 års avlöningsreglemente — innebära de nya löneplanerna en påbyggnad av de äldre löneplanerna med ytterligare en löneklass, 7 respektive 3 löneklassen i löneplan Oa, och allmänna tjänstepensionsreglementets pensionsunderlag ha avvägts på grundval av dessa slutlöner. Pensionsförbättringen för motsvarande beställningshavare å övergångsstat har däremot föreslagits avvägd på grundval av lönebeloppet i 6, respektive 2 löneklassen, utom för sådan beställningshavare, som utan befördran uppflyttats till närmast högre löneklass.

För beställningshavare tillhörande lönegrad Uo 2 har pensionsförbättringen ansetts böra avvägas på grundval av lönen i 6 löneklassen i den nya underofficerslöneplanen, därest beställningshavaren erhållit lön efter denna löneklass, men eljest på grundval av lönen i 5 löneklassen av samma löneplan.

Beträffande slutligen beställningshavare å övergångsstat tillhörande lönegrad Uo 1, är att märka, att något underlag i allmänna tjänstepensionsreglementet ej upptagits för underofficer av 3. graden, då denna beställning numera icke kvarstår å aktiv stat. Till utgångspunkt vid pensionsförbättringens avvägning har här ansetts böra tjäna lönen i 3 löneklassen av den nya underofficerslöneplanen, utom för beställningshavare med extra löneklass, beträffande vilken utgångspunkten ansetts böra vara lönen i 4 löneklassen.

De sålunda framkommande skillnadsbeloppen mellan äldre och nyare pensionsunderlag framgå av följande tabell, vilken upprättats på grundval av promemorian med justering av vissa siffror i enlighet med statskontorets yttrande:

Lönegrad	Skillnadsbelopp för beställningshavare	
	med extra löneklass kronor	övriga kronor
Uo 1	309	262
Uo 2	346	339
Uo 3	—	349
Uo 4	—	371
O 1.....	352	267
O 2.....	306	346
O 3.....	—	490
C 4.....	—	309
C 8.....	—	361
C 9.....	—	354

I promemorian har föreslagits att, alltefter den större eller mindre omfattningen av tjänstgöringen efter överförandet till övergångstat, för pensionsförbättringen fastställas två olika belopp, hel respektive halv pensionsförbättring. Med dels en viss sänkning av skillnadsbeloppet — föranledd av att hel pensionsförbättring ansetts böra utgå ej endast till beställningshavare, som efter överföringen varit i ständig tjänstgöring, utan även till sådana beställningshavare, som fullgjort tillnärmelsevis fortlöpande tjänstgöring — dels ock en viss utjämning i övrigt förordas, att hel pensionsförbättring med vissa undantag bestämmes till 300 kronor för år räknat. Undantagen skulle med utgångspunkt från promemorians principer och de justerade beräkningarna komma att innebära, att beloppet av hel pensionsförbättring skulle utgå med 444 kronor till beställningshavare tillhörande lönegraden O 3, med 276 kronor till beställningshavare tillhörande lönegraden C 4 och sådana beställningshavare i någon av lönegraderna Uo 1 och O 2, som erhållit en extra löneklass, samt med 228 kronor till sådana beställningshavare i någon av lönegraderna Uo 1 och O 1, som icke erhållit extra löneklass.

Vad härefter angår de närmare förutsättningarna för erhållande av hel eller halv pensionsförbättring, förordas i promemorian följande regler. Såsom tjänstår för beräkning av pensionsförbättringen skulle få tillgodoräknas den tid från och med den 1 januari 1928 intill dagen för pensionsålderns inträde, varunder beställningshavaren åtnjutit avlöning enligt de bestämmelser, som gälla i fråga om avlöning under tjänstgöring. Beställningshavare, som kunde tillgodoräkna minst 9 tjänstår, därav minst 5 tjänstår före den 1 juli 1939, skulle erhålla hel pensionsförbättring. Annan beställningshavare skulle erhålla halv pensionsförbättring, om han kunde tillgodoräkna minst 5 tjänstår, därav minst 3 tjänstår för tiden före den 1 juli 1939.

Beträffande de överväganden, på vilka detta förslag grundats, anföres i promemorian bland annat följande.

Det kunde synas ligga nära till hands att fästa avseende vid förhållandet mellan tid för fullgjord tjänstgöring och möjlig tjänstgöringstid räknat från överföringen intill pensioneringen. Såsom villkor för åtnjutande av hel respektive partiell pensionsförbättring kunde exempelvis stadgas, att beställningshavaren vid pensions beviljande befundes hava varit inkallad till tjänstgöring minst $\frac{5}{6}$ respektive hälften av nämnda tid. Av en sådan utformning skulle emellertid bliva följden, att av två beställningshavare, som båda överförts till övergångsstat kort före 1927 års utgång och tjänstgjort 6 år under tiden därefter intill den 1 juli 1939, den ene, som uppnår pensionsåldern kort tid efter sistnämnda dag, skulle erhålla pensionsförbättring, medan den andre, som först senare blir pensionsberättigad och ej efter den 1 juli 1939 blivit i tillfälle att tjänstgöra i minst halv omfattning, skulle bliva utan sådan förmån. En dylik olikhet i behandlingen skulle sannolikt komma att anses orättvis.

Om man av antydda skäl hellre bör utforma kravet på viss minimitjänstgöring efter överföringen såsom en fordran på tjänstgöring under en viss minsta tidslängd, lika för alla beställningshavare, kan å andra sidan ej bortses från att en dylik anordning skulle möjliggöra en hur ojämn fördelning av tjänstgöringen som helst; en sådan beställningshavare, som kanske ej alls tjänstgjort under tiden mellan överföringen och den 1 juli 1939, skulle bliva i tillfälle att erhålla pensionsförbättring genom att därefter tjänstgöra i så mycket större omfattning, ett förhållande, som ej synes osannolikt med hänsyn till den efter den 1 juli 1939 inträdda förstärkta försvarsberedskapen. För att undgå en dylik konsekvens torde det vara motiverat att kräva — förutom fullgjord tjänstgöring under en viss minsta tid mellan överföringen och pensioneringen — att beställningshavaren även tjänstgjort viss minsta tid mellan överföringen och den dag, då militära avlöningsreglementet trädde i kraft.

Verkningarna av den föreslagna regeln belysas av följande sammanställning.

I. Tjänstgöring efter 1/7 1941 antages ej förekomma.

a. Antal beställningshavare med <i>hel</i> pensionsförbättring	96
b. Antal beställningshavare med <i>halv</i> pensionsförbättring	28
	Summa 124
c. Antal beställningshavare <i>utan</i> pensionsförbättring	233
	Total 357

II. Tjänstgöring efter 1/7 1941 antages förekomma i full omfattning.

a. Antal beställningshavare med <i>hel</i> pensionsförbättring	102
b. Antal beställningshavare med <i>halv</i> pensionsförbättring	25
	Summa 127
c. Antal beställningshavare <i>utan</i> pensionsförbättring	230
	Total 357

Av de över promemorian avgivna *yttrandena* framgår, att enighet råder om att de till övergångsstat tvångsvis överförda beställningshavarna böra erhålla en pensionsförbättring i anslutning till den pensionsreglering, som genomförts för beställningshavare på aktiv stat. Beträffande det sätt, varpå detta bör ske, råda emellertid delade meningar.

Statskontoret har förklarat, att de i promemorian uppdragna riktlinjerna icke givit anledning till erinran från ämbetsverkets sida.

Arméförvaltningen, chefen för armén och svenska officersförbundet ha framlagt förslag innebärande att vissa grupper av de tvångsvis överförda beställningshavarna skulle beredas en förmånligare ställning än som ifrågasatts i promemorian. Därvid har anförts, att beställningshavare, vilka hela tiden mellan överföringen och inträdet av pensionsåldern — eventuellt med avbrott för en tid av två år motsvarande den, varunder beställningshavare på aktiv stat kan erhålla avsked från lön — bestritt för pensionerad personal avsedd arvodesbefattning eller eljest tagits i anspråk för ständig tjänstgöring, borde erhålla pensioner av samma storlek som utginge enligt allmänna tjänstepensionsreglementet. Arméförvaltningen ifrågasätter, om icke angivna kategori borde få allmänna tjänstepensionsreglementet på sig tillämpat och alltså i pensionshänseende bliva fullt jämställd med motsvarande personal på aktiv stat. En sådan anordning skulle medföra, att även 1941 års allmänna familjepensionsreglemente bleve tillämpligt på beställningshavarna. Vidare förordar chefen för armén, att pensionsförbättring jämväl tillerkännes den, som först under senare tid tagits i anspråk för uppehållande av arvodesbefattning, tillkommen på grund av utbyggandet av försvarsorganisationen. Chefen för armén förordar för sin del, att de beställningshavare, vilka under de senaste åren tagits i anspråk för uppehållande av arvodesbefattningar, som inrättats eller komma att inrättas i samband med organisationens ansvällning, få komma i åtnjutande av halv pensionsförbättring oberoende av huruvida beställningshavaren tagits i anspråk före eller efter den 1 juli 1939, dock att hänsyn icke borde tagas till tid efter den 1 juli 1943, då samtliga arvodesbefattningar syntes vara besatta. Arméförvaltningen har emellertid funnit tveksamt om en dylik utvidgning av förslaget borde komma till stånd. Officersförbundet hemställer, att bestämmelsen om viss tjänstgöring mellan den 1 januari 1928 och den 1 juli 1939 såsom villkor för pensionsförbättring borttages.

Marinförvaltningen — som tidigare uttalat sig för att den tvångsvis överförda personalen borde göras delaktig av de löneförbättringar som genomfördes för den aktiva personalen — har nu hävdat samma princip beträffande pensionsförmånerna. Ämbetsverket har även ifrågasatt lämpligheten av att differentiera pensionsförbättringen efter tjänstgöringens omfattning samt framhållit, att hänsyn borde tagas till att den tjänstgöringsskyldighet, som åläge tvångsvis överförd beställningshavare, innebure ett osäkerhetsmoment, som måste verka hämmande vid försök att erhålla civil utkomst. Enligt marinförvaltningens mening borde föreskrivas, att ifrågavarande personal skulle, om avgång ur tjänst skett efter den 30 juni 1939, äga åtnjuta pension enligt allmänna tjänstepensionsreglementet, varvid även 1941 års allmänna familjepensionsreglemente förutsattes bliva tillämpligt.

I svenska underofficersförbundets yttrande har — under erinran att de för personal på aktiv stat meddelade bestämmelserna angående bland annat rätt till pension enligt stadgande i 1925 års kungörelse skola gälla för beställnings-

havare på övergångsstat — gjorts gällande, att såväl tvångsvis som frivilligt överförd beställningshavare författningsenligt vore berättigad till pension enligt allmänna tjänstepensionsreglementet, om han kvarstode i beställningen den 1 juli 1939, varvid dock enligt kungörelsens bestämmelser frivilligt överförd beställningshavare ej finge åtnjuta pension med högre belopp än tidigare uppburan lön. Även billighetsskäl anser förbundet tala för att beställningshavare på övergångsstat i pensionshänseende likställas med beställningshavare på aktiv stat. Särskilt har förbundet därvid framhållit de ökade svårigheterna att förena civil verksamhet med beställning på övergångsstat. Om detta oaktat någon likställdhet i allmänhet ej ansåges böra genomföras, borde en sådan enligt förbundets mening i varje fall komma till stånd för de tvångsvis överförda beställningshavare, som efter överföringen tjänstgjort ständigt eller tillnärmelsevis ständigt; enklast vore att åvägabringa en sådan anordning genom att beställningshavare, som vid föreskriven pensionsålder av 50 eller 55 år kunde tillgodoräkna sig 25 respektive 30 tjänstår, överfördes på de nya tjänste- och familjepensionsreglementenas tillämpning. Beträffande annan personal borde såsom förutsättning för erhållande av hel respektive halv pensionsförbättring uppställas 9 respektive 5 års tjänstgöring efter överföringen oavsett när tjänstgöringen fullgjorts. Slutligen borde personalen berättigas till samma retroaktiva ersättning av 10 kronor för kalendermånad, varunder pension åtnjutits före den 1 juli 1942, som genom 1941 års pensionsreglering tillerkänts personalen på aktiv stat.

I detta sammanhang torde jag få anmäla uppkommen fråga om pensionsförbättring för vissa underofficerare i flottan och i marinen, som åren 1936 och 1937 överförts på övergångsstat.

Genom beslut den 25 september 1936 och den 23 april 1937 förordnade Kungl. Maj:t med stöd av riksdagens bemyndigande (r. skr. nr 327/1936, sid. 34), att vissa angivna underofficerare av 2. och 3. graden i flottan och i marinen finge, enligt eget medgivande, överföras till övergångsstat från och med den 1 oktober 1936 respektive den 1 maj 1937 mot åtnjutande av samma löne- och pensionsförmåner, som tillkomme tvångsvis överförd underofficer av 3. graden vid flottan. Av föreliggande uppgifter framgår, att antalet tjänstår för ifrågavarande beställningshavare varierade mellan 25 och 31.

Under hänvisning till 1938 års pensionssakkunnigas förslag angående pensionsförbättring för beställningshavare vid armén och marinen, som jämlikt kungörelsen nr 429/1925 tvångsvis överförts på övergångsstat, ha vissa av förenämnda underofficerare anhållit, att motsvarande pensionsförbättring målte tillkomma även de beställningshavare, vilka genom nyssnämnda Kungl. Maj:ts beslut överförts till övergångsstat.

Marinförvaltningen och *svenska underofficersförbundet* ha i sina förenämnda yttranden uttalat sig för att pensionsförbättring tillerkännes nu ifrågavarande underofficerare.

Statskontoret har i särskilt yttrande över nyssnämnda framställning anfört.

Rörande de nu ifrågavarande befattningshavarnas avlönings- och anställningsvillkor före överflyttningen å övergångsstat inhämtas ur 1930 års försvarskommissionens utredning (prop. 225/1936, sid 648) samt särskilda utskottets utlåtande nr 1/1936 (sid. 135 o. f.), att dessa före övergången uppburo underofficerskorprals eller korprals lön samt att de enligt för dem gällande äldre bestämmelser endast vore berättigade till en mindre pension (cirka 1 100 kronor). De ägde däremot kvarstå i tjänst, så länge de kunde fullgöra sådan. På grund av mindre god tjänstbarhet, ohälsa eller bristande kroppskraft beräknades ingen av dem kunna ifrågakomma till vidare befordran. 1930 års försvarskommission har beträffande nu avsedda underofficerare i flottan vidare erinrat om att i försvarspropositionen till 1924 års riksdag dåvarande departementschefen uttalat sig i den riktningen, att nämnda underofficerare icke borde vid bedömandet av övergångsförhållandena klassificeras såsom manskap utan att de vid överföring till övergångsstat borde vara likaberättigade med verkliga underofficerare. I försvarspropositionen till 1925 års riksdag hade däremot gjorts gällande, att underofficerarna av 3. graden i flottan skulle likställas med korpraler, vilka borde beredas tillfälle att avgå ur tjänst med viss avskedsersättning. Försvarskommissionen har vidare framhållit, att enligt kommissionens mening skulle en åtgärd, varigenom sagda underofficerare bereddes tillfälle att övergå till övergångsstat som underofficerare av 3. graden, innebära ett rättvist ekonomiskt vederlag till en personalgrupp, som länge och troget men under synnerligen blygsamma lönevillkor fullgjort sin tjänst och som genom 1925 års omorganisation utan eget förvållande blivit försatt i ett sämre läge än den förut innehaft.

Av det anförda torde framgå, att den personalkategori, varom här är fråga, vid avgången ur tjänsten blivit bättre tillgodosedd än annan personal med manskapsanställning. Såvitt statskontoret kan finna har de nu avsedda beställningshavarnas överförande till övergångsstat för dem ock medfört en väsentlig förbättring i löne- och pensionshänseende. Sålunda har grundlönen ökat med mer än 700 kronor för år. Motsvarande förbättring har även inträtt i fråga om pensionsförmånerna. Då avlöningen under tjänstgöring efter den 1 juli 1939 utgått efter militära avlöningsreglementet, ha sagda beställningshavare därjämte blivit delaktiga av den löneförbättring, som kommit reglementet underkastade befattningshavare till del. Med hänsyn till nu anförda omständigheter kan statskontoret för sin del icke finna tillräckliga skäl föreligga för att bereda dem en ytterligare förbättring i pensionshänseende. Ämbetsverket får fördenskull avstyrka den gjorda framställningen.

Under den tid, som förflutit efter det i 1925 års försvarsbeslut förutsatta *Departements-* överförandet av personal från aktiv stat till övergångsstat, ha två tjänste- *chefen.* och familjepensionsregleringar kommit till stånd för personal på aktiv stat. Dessa regleringar innefattas, den ena i 1935 års militära tjänstepensionsreglemente och 1936 års allmänna familjepensionsreglemente och den andra i 1941 års allmänna tjänste- och familjepensionsreglementen. Den till övergångsstat överförda personalen har inbegripits i den förra av de båda pensionsregleringarna men icke i den senare. Att 1941 års pensionsreglering sålunda icke omfattat personal å övergångsstat överensstämmer med den allmänna gränsdragningen för pensionsregleringen. Denna har från och med genomförandet den 1 juli 1942 gjorts tillämplig å personal, vilken den 1 juli 1939 eller senare blivit underkastad något av de nya avlöningsreglementena. Beställningshavarna på övergångsstat ha emellertid icke blivit underkastade

något av dessa avlöningsreglementen — ehuru visserligen lön under tjänstgöring till de tvångsvis överförda i viss mån utgår med tillämpning av militära avlöningsreglementets bestämmelser — utan äro alltjämt underkastade 1921 års avlöningsreglemente.

Fråga har nu uppkommit om att bereda viss till övergångsstat överförd personal en pensionsförbättring i anslutning till den, som innefattas i 1941 års pensionsreglering. Enligt vad handlingarna utvisa råder icke någon meningsskiljaktighet därom, att de tvångsvis överförda beställningshavare, som tjänstgjort i avsevärd omfattning efter överföringen, skäligen böra erhålla en viss jämställdhet i pensionshänseende med personal på aktiv stat. I motsats till den frivilligt överförda personalen har den tvångsvis överförda personalen ålagts full tjänstgöringsskyldighet. Att detta förminskat utsikterna till stadigvarande civil sysselsättning ligger i öppen dag. Svårigheterna måste antagas ha ökat med den omfattning, vari beställningshavarna tagits i anspråk för tjänstgöring. Av nu anförda skäl anser jag mig böra i likhet med pensions-sakkunniga och de hörda myndigheterna förorda, att en viss pensionsförbättring åvägabringas för sådan till övergångsstat tvångsvis överförd beställningshavare, som kvarstått i beställningen efter den 30 juni 1939 och i anledning av fullgjord tjänstgöring före pensionsålderns inträde åtnjutit lön enligt militära avlöningsreglementet.

De nu anförda skälen för en pensionsförbättring äro icke direkt tillämpliga på det fåtal beställningshavare, som enligt eget medgivande överfördes till övergångsstat åren 1936 och 1937 och därvid tilldelades samma ställning som tvångsvis överförd underofficer av 3. graden vid marinen. Dessa beställningshavare erhöilo redan genom överföringen en betydande förbättring i pensionsrätten. Bland annat i betraktande av att de erhöilo reglerad avgångsskyldighet först genom sin övergång till övergångsstaten synas de emellertid icke böra uteslutas från möjligheten att erhålla en pensionsförbättring i anslutning till den, som beretts beställningshavare på aktiv stat. Även i dessa fall bör för pensionsförbättring förutsättas, att vederbörande kvarstått i beställningen efter den 30 juni 1939 och i anledning av fullgjord tjänstgöring före pensionsålderns inträde åtnjutit lön enligt militära avlöningsreglementet.

Det av pensionssakkunniga framlagda förslaget i fråga om pensionsförbättringen vilar på grundtanken att, då skälen för densamma växla i styrka alltefter den omfattning, vari beställningshavaren tagits i anspråk för tjänstgöring mellan överföringen och pensionsålderns inträde, förbättringen även bör till storleken graderas därefter. Detta betraktelsesätt anser jag vara riktigt. Däremot kan jag icke biträda marinförvaltningens längre gående förslag, vilket i sak innebär, att denna personalgrupp oavsett tjänstgöringens omfattning skulle komma i åtnjutande av samma pensionsförmåner som personal på aktiv stat. Ett genomförande av sistnämnda förslag skulle för övrigt innebära ett frångående av den ståndpunkt, som år 1941 intogs till frågan om pensionsregleringens omfattning.

Den anordning för pensionsförbättringens genomförande, som föreslagits av pensionssakkunniga, innebär i huvudsak följande. Beställningshavarna

bibehållas vid militära tjänstepensionsreglementets tillämpning men åtnjuta i förekommande fall en särskild förmån, benämnd pensionsförbättring, varvid dyrtidstillägg beräknas på summan av pensionen och pensionsförbättringen. Beloppet av pensionsförbättringen avväges med beaktande dels av skillnaden mellan det enligt militära tjänstepensionsreglementet tillämpliga pensionsunderlaget och ett jämförbart pensionsunderlag, beräknat med tillämpning av grunderna för 1941 års pensionsreglering, dels ock av tjänstgöringens större eller mindre omfattning. Av praktiska skäl fastställas för varje grupp beställningshavare endast två av tjänstgöringens större eller mindre omfattning beroende belopp, hel och halv pensionsförbättring. Hel pensionsförbättring utgår till den, som efter överföringen till övergångsstat fullgjort tjänstgöring sammanlagt minst 9 år, varav minst 5 år före den 1 juli 1939, och fastställs till sådant belopp, att de totala pensionsförmånerna komma att något understiga dem, som utgå enligt allmänna tjänstepensionsreglementet. För halv pensionsförbättring fordras minst 5 tjänstgöringsår efter överföringen, därav minst 3 år före den 1 juli 1939. Tjänstepensionsavdragen samt familjepensionsförhållandena beröras ej av regleringen.

Mot förslaget ha vissa erinringar framställts i yttrandena. Det har framhållits som önskvärt, att beställningshavare, vilken tagits i anspråk för ständigt tjänstgöring, erhåller i allo samma förmåner som enligt allmänna tjänstepensionsreglementet tillkomma motsvarande beställningshavare på aktiv stat. I sådant syfte har föreslagits, att allmänna tjänstepensionsreglementet skall göras direkt tillämpligt på sådan beställningshavare. Vidare har kritik riktats mot att pensionsförbättringen skulle göras beroende av den omfattning, vari beställningshavaren tjänstgjort före den 1 juli 1939. Gentemot förslaget härom har bland annat anförts, att beställningshavarna under tiden före nämnda dag i regel tagits i anspråk för tjänstgöring i mindre utsträckning än senare och att anledning saknades att tillägga tjänstgöringen efter en viss dag mindre betydelse i förevarande hänseende än tjänstgöringen dessförinnan. Slutligen har påyrkats, att regleringen jämväl finge omfatta familjepensioneringen.

För egen del anser jag det i främsta rummet vara motiverat, att beställningshavare, vilken tagits i anspråk för ständigt tjänstgöring, tilldelas pensionsförbättring av samma storlek som den, vilken 1941 års pensionsreglering medfört för beställningshavare på aktiv stat. Ett dylikt resultat kan emellertid ej vinnas, med mindre dessa beställningshavare erhålla med levnadskostnaderna växlande rörliga förmåner efter samma grunder som beställningshavare på aktiv stat. De böra därför formellt överföras på det nya tjänstepensionsreglementet. Ett ytterligare skäl härtill är, att förbättringen av pensionerna skäligen bör vara förenad med skyldighet att bidra till kostnaderna för pensioneringen enligt samma grunder som gälla för beställningshavare på aktiv stat. Under sådana förhållanden synes det lämpligast att göra allmänna tjänstepensionsreglementet formellt tillämpligt på samtliga till övergångsstat tvångsvis överförda beställningshavare, som så önska, och i samband därmed införa bestämmelser om reduktion av pensionen på

grund av felande tjänstgöring efter överföringen till övergångsstat. Anordningen synes böra erhålla motsvarighet i familjepensionshänseende. Genom en på sådant sätt ändrad konstruktion av pensionsförbättringen synas de under ärendets remissbehandling uttalade önskemålen kunna i skälig mån tillgodoses utan att avvikelse göres från de av pensionsakkunniga föreslagna grundlinjerna.

I anslutning härtill har inom finansdepartementet utarbetats ett nytt författningsutkast i ämnet. Detta utkast, vilket torde få såsom *bilaga* fogas vid statsrådsprotokollet i detta ärende, innebär således, att allmänna tjänste- och familjepensionsreglementena jämte till reglementena hörande övergångsbestämmelser skola, med vissa avvikelser, från och med den 1 juli 1944 äga tillämpning å beställningshavare, för vilken gälla föreskrifterna angående till övergångsstat tvångsvis överförda beställningshavare och som efter den 30 juni 1939 men före pensionsålderns inträde uppehållit för pensionerad personal avsedd befattning eller eljest tagits i anspråk för tjänstgöring. På motsvarande sätt som gäller i fråga om beställningshavare på aktiv stat skall emellertid det nya familjepensionsreglementet icke äga tillämpning under annan förutsättning än att vederbörande eljest varit underkastad 1936 års allmänna familjepensionsreglemente. Enär pensionsavdrag efter övergången under viss förutsättning skall verkställas med högre belopp än enligt nuvarande bestämmelser, skall beställningshavare, som så önskar, äga kvarstå å hittillsvarande tjänste- och familjepensionsbestämmelser.

Vid reglementenas tillämpning skola beställningshavarna utom i vissa angivna hänseenden likställas med beställningshavare på aktiv stat. I regel böra de likställas med beställningshavare tillhörande lönegrad i militära avlöningsreglementet motsvarande den lönegrad i 1921 års avlöningsreglemente, vartill de äro hänfödda. Tillräcklig anledning att göra avvikelse härifrån för de till lönegraden O 1 eller O 2 i 1921 års avlöningsreglemente hörande beställningshavare, som ej erhållit uppflyttning till löneklassen närmast över slutlöneklassen i vederbörande lönegrad, har ej ansetts föreligga. Å andra sidan åtnjuta sådan till lönegraden Uo 2 i nämnda avlöningsreglemente hörande beställningshavare, som vunnit dylik löneklassuppflyttning, vid tjänstgöring lön enligt löneklassen närmast över den, som är slutlöneklass för den motsvarande lönegraden Uo 1 i militära avlöningsreglementet, eller sålunda med samma belopp som utgör slutlön i lönegraden Ca 12. Han bör därför jämsställas med beställningshavare på aktiv stat tillhörande sistnämnda lönegrad. I saklig överensstämmelse med pensionsakkunnigas förslag bör vidare till lönegraden Uo 1 i 1921 års avlöningsreglemente hänförlig underofficer av 3. graden vid marinen likställas med beställningshavare på aktiv stat tillhörande lönegraden UEO 1 i militära avlöningsreglementet, om han på nämnda sätt uppflyttats i löneklass, men eljest med beställningshavare på aktiv stat tillhörande lönegrad Mb 2 i manskapsavlöningsreglementet.

Såsom framgår av det föregående avser författningsförslaget, att en större eller mindre pensionsförbättring skall genomföras alltefter den större eller

mindre omfattning, vari beställningshavaren tagits i anspråk för tjänstgöring efter överföringen till övergångsstat. Detta avses skola ske i anslutning till fastställandet av det pensionsunderlag, som skall tillämpas. Nämda underlag bestämmes enligt förslaget genom en medeltalsberäkning mellan å ena sidan pensionsunderlaget enligt allmänna tjänste- respektive familjepensionsreglementet och å andra sidan pensionsunderlaget enligt hittills gällande bestämmelser, för vinnande av jämförbarhet uppräknat med rörliga tilläggsförmåner vid index 156 (juli 1914 = 100). Det förra underlaget anses ha gällt under tid, då beställningshavaren uppehållit för pensionerad personal avsedd befattning eller eljest tagits i anspråk för tjänstgöring, det senare under annan tid. Med utgångspunkt härifrån vore det väl mest konsekvent att tillämpa det pensionsunderlag, som sålunda anses ha varit för beställningshavaren i medeltal gällande under hela tiden mellan överföringen till övergångsstat och avgången ur tjänst eller dödsfallet eller den tidigare tidpunkt, vid vilken pensionsåldern inträtt. Med beaktande av de olika synpunkter, som uttalats av pensionssakkunniga och vissa myndigheter, har dock häri föreslagits den jämkningen, att om tiden mellan nämnda tidpunkter omfattar flera än tio hela kalenderår, pensionsunderlaget icke må understiga medeltalet för den period av tio hela på varandra följande kalenderår, varunder beställningshavarens tjänstgöring varit mest omfattande.

Vad angår beställningshavares skyldighet att vidkännas pensionsavdrag, föreslås de stadganden därom, som innefattas i allmänna tjänste- och familjepensionsreglementena med övergångsbestämmelser, bliva tillämpliga under tid för tjänstgöring. Under annan tid skola däremot i samtliga hänseenden tillämpas de stadganden i fråga om skyldighet att vidkännas pensionsavdrag, som hittills gällt.

Slutligen föreslås hittills gällande bestämmelser om pensionsålder och för hel tjänstepension erforderligt antal tjänstår skola tillämpas jämväl i fortsättningen.

Pensionsförbättringen synes böra genomföras från och med den 1 juli 1944. I enlighet med vad förut anförts bör den från och med nämnda dag åvägbringas jämväl för beställningshavare, som avgått med tjänstepension efter den 30 juni 1939 men före den 1 juli 1944 och som efter förstnämnda dag tagits i anspråk för tjänstgöring. Under remissbehandlingen av pensionssakkunnigas förslag har hemställan gjorts om att sistnämnda grupp av beställningshavare även skulle berättigas till viss retroaktiv pensionsförbättring för den tid, under vilken de åtnjutit pension enligt militära tjänstepensionsreglementet. En sådan anordning anser jag mig emellertid icke ha tillräckliga skäl att tillstyrka. För tillämpning av de nya bestämmelserna om familjepension bör förutsättas, att beställningshavaren alltjämt är i livet den 1 juli 1944.

För genomförande av en pensionsförbättring enligt här förordade grunder erfordras riksdagens medgivande. Sedan sådant medgivande inhämtats, torde det få ankomma på Kungl. Maj:t att meddela erforderliga författningbestämmelser. Därvid torde de närmare detaljerna i det föreliggande författningens utkastet få bringas i övervägande.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att pensionsförbättring i huvudsaklig överensstämmelse med vad i det föregående förordats må från och med den 1 juli 1944 genomföras för beställningshavare och f. d. beställningshavare vid försvarsväsendet, för vilka gälla föreskrifterna rörande till övergångsstat tvångsvis överförda beställningshavare i kungörelsen den 23 oktober 1925 (nr 429) med vissa bestämmelser rörande arméns och marinens övergångsstat.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställen förordnar Hans Maj:t Konungen, att proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skall avlåtast till riksdagen.

Ur protokollet:

Ivar Löfqvist.

Bilaga.

U t k a s t

till

kungörelse angående tillämpning i vissa fall av allmänna tjänste- och familjepensionsreglementena å beställningshavare tillhörande arméns och marinens övergångsstater, m. m.

Kungl. Maj:t har funnit gott förordna som följer:

1 §.

Allmänna tjänste- och familjepensionsreglementena den 30 december 1941 (nr 1008 och 1009) jämte till reglementena hörande övergångsstadganden skola från och med den 1 juli 1944 äga tillämpning å beställningshavare, för vilken gälla föreskrifterna rörande till övergångsstat tvångsvis överförda beställningshavare i kungörelsen den 23 oktober 1925 (nr 429) med vissa bestämmelser rörande arméns och marinens övergångsstater, under förutsättning,

a) såvitt angår båda reglementena, att beställningshavaren efter den 30 juni 1939 men före pensionsålderns inträde uppehållit för pensionerad personal avsedd befattning eller eljest tagits i anspråk för tjänstgöring samt att han ej före den hos den myndighet, varunder han lyder, skriftligen anmält sin önskan att ej bliva underkastad bestämmelserna i förevarande kungörelse;

b) såvitt angår familjepensionsreglementet, att omedelbart före den 1 juli 1944 allmänna familjepensionsreglementet den 16 oktober 1936 (nr 542) varit tillämpligt beträffande beställningshavaren.

Föreligger ej den under b) angivna förutsättningen men vinner allmänna tjänstepensionsreglementet tillämpning å beställningshavaren, skall det år 1941 utfärdade allmänna familjepensionsreglementet oavsett ovan meddelade bestämmelser bliva tillämpligt beträffande honom, såframt den 1 juli 1944 eller senare inträder sådant förhållande, som enligt därom meddelade bestämmelser skolat medföra att 1936 års allmänna familjepensionsreglemente blivit tillämpligt.

2 §.

Vid allmänna tjänste- och familjepensionsreglementenas tillämpning i här avsedda fall skola följande särskilda bestämmelser lända till efterrättelse:

1. Under tid, då beställningshavare uppehåller för pensionerad personal avsedd befattning eller eljest tages i anspråk för tjänstgöring, skola de tjänste-

och familjepensionsavdrag tillämpas, som i allmänna tjänste- och familjepensionsreglementena äro stadgade för personal på aktiv stat tillhörande nedan angiven lönegrad i militära avlöningsreglementet eller manskapsavlöningsreglementet, nämligen i fråga om

a) beställningshavare tillhörande lönegrad inom löneplan O i avlöningsreglementet den 29 juni 1921, nr 388: lönegrad med motsvarande ordningsnummer inom löneplan Oa;

b) underofficer av 3. graden vid marinen: lönegraden UEO 1, om han vunnit löneklassuppflyttning jämlikt 28 § kungörelsen den 23 oktober 1925, nr 429, men eljest lönegraden Mb 2;

c) sådan till lönegraden Uo 2 nyssnämnda avlöningsreglemente hörande beställningshavare, som vunnit löneklassuppflyttning jämlikt 17 eller 28 § kungörelsen den 23 oktober 1925, nr 429: lönegraden Ca 12; samt

d) annan beställningshavare: den lönegrad, som jämlikt föreskrifterna under I 5) och 6) i kungörelsen den 15 juni 1939 (nr 277) med bestämmelser i fråga om befattningshavares övergång till militära avlöningsreglementet och militära icke-ordinariereglementet anses motsvara den lönegrad, till vilken beställningshavaren hör.

2. Beträffande tjänste- och familjepensionsavdrag under annan tid än i 1 punkten sägs samt pensionsålder och för hel tjänstepension erforderligt antal tjänstår skall tillämpas vad i nämnda hänseenden skulle hava gällt, om beställningshavaren ej blivit underkastad bestämmelserna i denna kungörelse.

3. För beställningshavare skola tillämpas det tjänstepensionsunderlag och det familjepensionsunderlag, som med iakttagande av vad här nedan sägs anses hava varit för honom gällande i medeltal under tiden mellan överföringen till övergångsstat och avgången ur tjänst eller dödsfallet eller den tidpunkt dessförinnan, vid vilken pensionsåldern inträtt. Om tiden mellan nyss angivna tidpunkter omfattar flera än tio hela kalenderår, skola dock tillämpas lägst de underlag, som anses hava varit för beställningshavaren gällande i medeltal under de tio hela på varandra följande kalenderår, under vilka beställningshavarens tjänstgöring varit mest omfattande.

Under tid, då beställningshavare uppehållit för pensionerad personal avsedd befattning eller eljest tagits i anspråk för tjänstgöring, anses de pensionsunderlag hava gällt, som i allmänna tjänste- och familjepensionsreglementena äro stadgade för personal på aktiv stat tillhörande lönegrad i militära avlöningsreglementet eller manskapsavlöningsreglementet, varom i 1 punkten här ovan förmäles. Under annan tid anses hava gällt pensionsunderlag motsvarande de med rörliga tilläggsförmåner (procentuellt dyrtidstillägg, rörlig del) vid indextalet 156 (juli 1914 = 100) ökade pensionsunderlag, som skulle hava tillämpats, om beställningshavaren ej blivit underkastad bestämmelserna i denna kungörelse.

Bestämmelserna i 16 § 1 mom. andra stycket allmänna tjänstepensionsreglementet och 13 § 2 mom. militära tjänstepensionsreglementet skola icke äga tillämpning i fall, som här avses.

3 §.

För sådan i 1 § avsedd beställningshavare, som avgått ur tjänst under tiden 1 juli 1939—30 juni 1944 med rätt till pension enligt militära tjänstepensionsreglementet, skall, om beställningshavaren alltjämt lever den 1 juli 1944, såvitt angår tid från och med sistnämnda dag gälla,

att tjänstepensionen skall till beloppet fastställas och utgå i enlighet med föreskrifterna i allmänna tjänstepensionsreglementet med därtill hörande övergångsstadganden samt med iakttagande i tillämpliga delar av dels bestämmelserna i 2 § här ovan, dels ock föreskrifterna i 2 § kungörelsen den 20 mars 1942 (nr 164) angående tillämpning i vissa fall av allmänna tjänste- och familjepensionsreglementena å tjänstemän avgångna med rätt till pension enligt civila eller militära tjänstepensionsreglementet,

samt att familjepension åt beställningshavarens efterlevande skall till beloppet fastställas och utgå i enlighet med föreskrifterna i 1941 års allmänna familjepensionsreglemente med därtill hörande övergångsstadganden samt med iakttagande i tillämpliga delar av bestämmelserna i 2 § här ovan.

Såsom förutsättning för allmänna tjänste- och familjepensionsreglementenas tillämpning i här avsedda fall skall likväl gälla,

a) såvitt angår båda reglementena, att beställningshavaren efter den 30 juni 1939 men före pensionsålderns inträde uppehållit för pensionerad personal avsedd befattning eller eljest tagits i anspråk för tjänstgöring samt före den hos statskontoret styrker att så skett;

b) såvitt angår familjepensionsreglementet, att omedelbart före den 1 juli 1944 allmänna familjepensionsreglementet den 16 oktober 1936 (nr 542) varit tillämpligt beträffande den pensionerade beställningshavaren.

Denna kungörelse träder i kraft den 1 juli 1944, från och med vilken dag vad i tidigare av Kungl. Maj:t utfärdad författning eller föreskrift finnes stridande mot kungörelsens föreskrifter upphör att gälla, såvitt angår den, å vilken densamma erhåller tillämpning.

I sammanhang härmed har Kungl. Maj:t funnit gott meddela följande särskilda föreskrifter:

1. Det skall åligga i 1 § första stycket a) avsedda myndigheter att snarast möjligt efter den 1 juli 1944

dels beträffande envar i nämnda paragraf avsedd beställningshavare, å vilken allmänna tjänste- och familjepensionsreglementena på grund av gjord anmälan icke vinna tillämpning, låta om nämnda förhållande göra anteckning i tjänstematrikel med angivande tillika av den dag, då anmälan inkommit,

dels ock om inkomna anmälningar meddela uppgift till finansdepartementet och till statskontoret; börande sådan uppgift upptaga vederbörande beställningshavares namn, beställning, födelseår och födelsedag.

2. Där 1941 års allmänna familjepensionsreglemente erhåller tillämpning å beställningshavare å övergångsstat jämlikt 1 § andra stycket, åligger det vederbörande myndighet att snarast möjligt efter det nämnda förhållande inträtt låta därom göra anteckning i tjänstematrikel samt meddela uppgift i nyss nämnd ordning.
